

Ministeren

Finansudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

4. februar 2022

I brev af 2. februar 2022 har udvalget stillet mig følgende spørgsmål:

Alm. del spørgsmål 140:

Vil ministeren oversende talepapir fra åbent samråd om fordobling af huslejen og konsekvenserne for budgetterne på Københavns Universitet, jf. FIU alm. del – samrådsspørgsmål F.

**Uddannelses- og
Forskningsministeriet**

Børsgade 4
Postboks 2135
1015 København K
Tel. 3392 9700

www.ufm.dk

CVR-nr. 1680 5408

Svar:

Som svar på spørgsmål 140 oversendes hermed mit talepapir fra det åbne samråd i Finansudvalget onsdag den 2. februar 2022.

Med venlig hilsen

Jesper Petersen

DET TALTE ORD GÆLDER

Tak for spørgsmålet.

Og tak for invitationen til at drøfte sagen med udvalget i dag. En sag, der jo rigtig nok afstedkommer af denne meget ulykkelige byggesag af den nye Niels Bohr Bygning.

Regeringen er helt overordnet optaget af, at vi som land får mest muligt ud af de investeringer, som vi foretager i forskning og videregående uddannelse. Det gælder både helt generelt og det gælder i forhold til statens tilskud til forskning og uddannelse på Københavns Universitet.

Derfor er det en ulykkelig situation, som vi nu står i med Niels Bohr bygningen. Den nye bygning skulle være en ny og bedre ramme for forskning og uddannelse på et meget vigtigt videnskabeligt felt.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Men byggeriet er som bekendt blevet flere år forsinket og flere milliarder kroner dyrere. Og vi står også med flere voldgiftssager foran os, der skal afklares. Både mellem Bygningsstyrelsen og entreprenører og mellem universitetet og Bygningsstyrelsen.

Før de voldgiftssager er afsluttet – måske næste år – ved vi reelt ikke, hvad den endelige husleje bliver. Vi ved ikke, om huslejen bliver fordoblet. Og vi ved heller ikke, hvad konsekvenserne måtte blive.

Derfor vil regeringen nu tage flere initiativer:

For det første: Mens voldgiften står på, betaler universitetet alene den oprindeligt beregnede husleje samt husleje for de tillægsaftaler, som universitet har godkendt. Universitetet skal således ikke betale husleje for de forhold, som de ikke har haft ansvar for.

For det andet: Når voldgiftssagen er afgjort og hvis resultatet af den betyder, at den husleje som Københavns Universitet derefter skal betale vil være uholdbar i forhold til universitetets økonomi, så vil regeringen søge tilslutning til at finde en løsning på den situation.

For det tredje: Niels Bohr byggeriet har om noget givet anledning til at stille nogle spørgsmål til selve SEA-huslejeordningen og den måde som ordningen fungerer på. Derfor vil Regeringen nu igangsætte en undersøgelse af, om huslejeordningen for universiteterne kan indrettes på andre måder, og om bygningssejle i den forbindelse kan være en vej at gå.

Regeringen har ingen interesse i, at Københavns Universitets samlede økonomi bliver uholdbar som følge af en stor huslejestigning.

Nu handler det om at komme fra en fase præget af usikkerhed, forsinkelser og fordyrelser, til en fase med stabilitet og forudsigelighed.

Det er i det lys, regeringens tiltag skal ses.

[Om status for Niels Bohr byggeriet]

Jeg vil gerne uddybe regeringens tiltag.

Men først et kort oprids af status for byggeriet.

Transportministeriet har i november 2021 oplyst, at Niels Bohr Bygningen nu forventes at kunne overdrages til Københavns Universitet den 1. juli i år.

Som sagen er oplyst over for mig, vurderer Vejdirektoratet fortsat, at den dato holder.

Bygningsstyrelsen har anlagt voldgiftssager mod flere entreprenører på byggeriet på grund af det utilfredsstillende byggeforløb.

Det ved flittige deltagere her i udvalget alt om på baggrund af de samråd og redogørelser, der tidligere er afgivet.

De sager kan potentielt nedbringe de samlede udgifter betydeligt. Men det er endnu for tidligt at sige noget om.

Som jeg sagde før, pågår der samtidig lige nu også en voldgiftssag mellem Københavns Universitet og Bygningsstyrelsen.

Sagen er en kontraktuel uenighed mellem Københavns Universitet og Bygningsstyrelsen om byggeriets udgifter og den afledte husleje.

Københavns Universitet har gjort brug af en af SEA-ordningens muligheder for at håndtere tvister, nemlig en intern statslig voldgift.

Det, der står umiddelbart for nu, er derfor at afvente voldgiftsrettens afgørelse på spørgsmålet om den varige husleje.

Regeringens tiltag skal ses på den baggrund, jeg opridser her.

Det handler om at få et forløb, der skaber klarhed fremover for både Københavns Universitet og staten.

Vi ønsker en klarhed om hele sagen. Om den konkrete byggesag. Om den husleje, universitetet skal betale. Og om de spørgsmål, der er rejst om SEA-ordningen og om en eventuel fremtidig mulighed for bygningsseleje.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

[Om tiltag 1: KU kan flytte ind til oprindelige husleje]

Om det første af de tiltag, jeg nævnte tidligere.

Som sagt vil Bygningsstyrelsen nu tilbyde Københavns Universitet at universitetet kan overtage bygningen og flytte ind til den oprindelige husleje plus husleje for de tillægsaftaler, som universitetet har godkendt.

Som sagen er forelagt for mig ville det – med de oplysninger, der foreligger nu – svare til en husleje på cirka 91 millioner kroner om året.

Det betyder, at Københavns Universitet holdes fri fra byggeriets merudgifter, imens voldgiftssagen pågår.

Det vil med andre ord sige, at Københavns Universitet ikke skal bære den økonomiske byrde, mens sagen står på.

Når voldgiftssagen er afgjort, vil huslejen som udgangspunkt blive tilpasset med bagudrettet effekt fra overtagelsesdatoen.

Det vil også sige, at der bliver bedre tid til den økonomiske planlægning i forhold til den husleje, som voldgiftssagen måtte føre til.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

[Om håndtering af en uholdbar høj husleje]

Og om det næste punkt, der handler om konsekvenserne af en mulig højere husleje.

Hvis Københavns Universitets økonomi bliver uholdbar som følge af en meget stor huslejestigning, vil regeringen søge at tage hånd om det.

Vi vil i regeringen inddrage partierne i overvejelserne om, hvorvidt der er behov for tiltag i lyset af den afgørelse, voldgiftsretten når frem til.

Og hvis vi når frem til, at der er behov for tiltag, der ændrer ved bevillingerne til universitetet, vil Folketinget således skulle tage stilling til det.

Hvis voldgiftsretten f.eks. træffer afgørelse midt i 2023, kan der altså være et grundlag at tage stilling til en løsning i efteråret 2023.

[Om analysearbejdet]

Regeringens tredje initiativ er som sagt at undersøge, om universiteternes ejendomsvirksomhed, som Niels Bohr-Bygningen i dag er en del af, kan indrettes på andre måder.

Ét af sporene i det arbejde vil være at se på, om bygningssejere på Københavns Universitet kan være en farbar vej at gå.

Det ville i så fald betyde, at Københavns Universitet ville få adgang til at eje bygninger selv.

Regeringen sætter arbejdet i gang nu, og forventer at afslutte det inden voldgiftsagen er afsluttet.

Med analysen tager vi i regeringen nu initiativ til at få belyst de udfordringer ved SEA-ordningen, der er peget på fra flere sider, så vi kan finde den rigtige løsning for staten og for universiteterne og for den offentlige sektor som helhed.

[Afslutning]

Vi vil nu gå videre med de tre tiltag, jeg har nævnt her.

Og vi vil fortsat holde Folketinget og partierne orienteret om udviklingen, ligesom vi vil inddrage Folketinget, når der skal træffes politiske beslutninger i sagen.

Samtidig med, at jeg oversender denne tale til udvalget, vil jeg også orientere Uddannelses- og Forskningsudvalget, som har spurgt til området i en række sammenhænge.

Og jeg ved også, at der er indkaldt til et samråd med min kollega transportministeren, hvor man igen kan gå mere ind i de rent byggemæssige forhold omkring den her sag.

Jeg ser nu frem til, at vi kan komme videre i forhold til denne ulykkelige sag med meget kraftige fordyrelser og problemer undervejs og til at finde gode løsninger på de spørgsmål, som er rejst i forhold til fremtiden for universiteternes bygninger.

Tak for ordet.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet